

На основу чл. 48. и 108. став 3. Статута Града Зрењанина ("Службени лист Града Зрењанин" број 21/08), Градско веће Града Зрењанина, на седници одржаној _____2011 године, донело је

ЗАКЉУЧАК

I. УСВАЈА СЕ Годишњи Извештај о сузбијању комараца на територији града Зрењанина у 2011. години

II. ЗАКЉУЧАК ДОСТАВИТИ:

- Одељењу за послове заштите и унапређивања животне средине
- А р х и в и.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ЗРЕЊАНИН
ГРАДСКО ВЕЋЕ
Број:
Дана:
З Р Е Њ А Н И Н

ПРЕДСЕДНИК
ГРАДСКОГ ВЕЋА
Др Милета Михајлов

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
СУЗБИЈАЊА КОМАРАЦА
НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ЗРЕЊАНИНА
ЗА 2011. ГОДИНУ**

У оквиру превентивних мера заштите здравља становништва у Зрењанину, а на основу Закона о заштити становништва од заразних болести ("Сл. гласник РС", бр. 125/2004), континуирано се реализује акција сузбијања комараца.

Контрола бројности комараца је део интегралног приступа превенцији ендемских заразних обољења, као што су маларија, полиомиелитис, енцефалитис, и друга обољења која преносе поједине врсте комараца, будући да Зрењанин, својим географским положајем, климатским, еколошким и социо-економским карактеристикама, представља вулнерабилно подручје за појаву неких од наведених обољења.

У околини Зрењанина налази се велики број отворених мелиорационих и трансмисионих канала, од којих су многи зарасли у коров, непроточни су и претворени у колекторе великих количина комуналног и органског отпада и као такви такође представљају идеална станишта комараца. Уз то, контактне општине не спроводе контролу бројности комараца, што има за резултат повећану бројност и на територији града Зрењанина.

На основу Одлуке Градоначелника града Зрењанина о избору најповољније понуде за јавну набавку услуге сузбијања комараца на територији града Зрењанина по јавном позиву број 404-9-4-3/11-II, град Зрењанин је потписао Уговор са извршиоцем услуге "Циклонизација" ДОО из Новог Сада, дана 31.03.2011. године, број 404-9-4-13/11-II. Буџетом града Зрењанина за 2011. годину је предвиђен износ од 10.000.000,00 динара за ову намену, а уговорена цена сузбијања комараца за 2011. годину је била 6.020.800,00 динара, без обрачунаог пдв-а.

Организацију и надзор над реализацијом сузбијања комараца на територији Зрењанина вршило је Одељење за послове заштите и унапређивања животне средине. Саставни део организације, односно руковођења и координације, чине и стручни послови надзора и контроле. Надзор над спровођењем третмана подразумевало је: физичко присуство приликом извођења третмана, утврђивање постављања GPS уређаја, утврђивање врсте и количине препарата и утврђивање површина за третирање итд.

Директне мере сузбијања комараца ове године су чиниле апликација биоцидних производа у циљу уништавања ларви и одраслих форми комараца.

Третман сузбијања ларви вршио се на плавним површинама Тисе, извориштима, барама, акумулацијама, каналима на јавним површинама, језерима и другим сталним или привременим воденим површинама које могу бити потенцијална станишта за биолошки развој комараца на територији града Зрењанина. Сузбијање ларви вршило се са земље, али и из ваздуха на местима где је неприступачно и не може се са земље обавити третман.

Површина која је била предмет праћења и стручног мониторинга у току године за ларвицидни третман је 350 ha.

Ларвицидни биолошки третман се изводио применом биолошких препарата из ваздуха на површини од 100 ha и уређајима са земље на површини 50 ha. Такође, третман ларви комараца у воденим површинама вршен је и хемијским препаратима, прскањем са земље на површини од 200 ha.

Сузбијање одраслих форми комараца третманом из авиона и уређајима са земље обављало се истовремено или сепаратно, у зависности од обима и карактера акције, а

према оперативним плановима, утврђеним правцима за прелете авиона и трасама за кретање екипа које третман обављају уређајима са земље.

Третман одраслих форми комараца је вршен на целој територији града Зрењанина. Хемијски третман одраслих форми комараца вршен је са земље и из ваздуха. Са земље је било два третмана укупне површине 9.376 ha а из ваздуха 4.600ha.

У периоду мај-септембар 2011. године, извршени су третмани ларви и одраслих форми комараца у следећим терминима:

1. 05.-09.V 2011.године

Хемијски ларвицидни третман на целокупној територији града, укупно 40ha;

2. 07.-10.VI 2011.године

Хемијски ларвицидни третман на целокупној територији града, укупно 40ha;

3. 08.VI 2011.године

Биолошки ларвицидни третман из ваздуха: старо корито Бегеја и Русанда, укупно 50 ha;

4. 01.-04.VII 2011.године

Хемијски ларвицидни третман на целокупној територији града, укупно 40ha;

5. 08.-13.VII 2011.године

Адултицидни третман са земље у насељеним местима: Перлез, Фаркаждин, Лукино Село, Бело Блато, Меленци, Стајићево, Орловат, Арадац, Ечка, Ботош, Елемир, Томашевац, Чента, Златица, Банатски Деспотовац, Мужља и Зрењанин. Укупно 6.550 ha;

6. 19.-22.VII 2011.године

Хемијски ларвицидни третман на целокупној територији града, укупно 40ha;

7. 08. VIII 2011. године

Адултицидни третман са земље: град Зрењанин и Мужља, укупно 2.826 ha;

8. 08.-10 VIII 2011. године

Хемијски ларвицидни третман на целокупној територији града, укупно 40ha;

9. 19. VIII 2011. године

Биолошки ларвицидни третман из ваздуха: Баглашки канал и бара Русанда, укупно 50 ha;

10. 22. VIII 2011. године

Адултицидни третман из ваздуха на територији града Зрењанина, Мужље и део уз обалу реке Тисе, укупно 4.600 ha;

11. 22. VIII-01.IX 2011. године

Биолошки ларвицидни третман са земље на површини од 25 ha;

12. 12.-21..IX 2011. године

Биолошки ларвицидни третман са земље на површини од 25 ha.

Истичемо да је последњих година тренд у организацији ових послова, повећање обима рада уређајима са земље и тај тренд је потребно следити и у наредним годинама, али се још увек не сме прихватити ризик потпуног одустајања од авионског третмана, с обзиром на специфичности подручја. Приоритетне локације и временски интервал за авио третмане је одржавање манифестација значајне за развој туризма града Зрењанина као што су "Дани пива".

Сви извођачи који су обављали авионски третман и третман уређајима са земље, у свим акцијама (сузбијања и ларви и одраслих форми комараца) користили су GPS уређаје, на основу којих се могао пратити рад екипа на терену, у циљу контроле покривености свих планираних локалитета. Сви GPS записи се контролишу након завршених третмана и као архивски материјал чувају у Одељењу за послове заштите и унапређивање животне средине Градске управе Зрењанин.

У сагласности са одредбама Закона о сточарству (“Службени гласник РС” број 41/09) за сузбијање комараца на територији града Зрењанина користили су се следећи препарати:

За сузбијање ларви комараца:

- из авиона – регистровани ларвицид у облику сувих гранула – SWP и BINP
- са земље - регистровани ларвицид – Vecteban 12AS и Actelic 50.

За сузбијање одраслих форми комараца:

-из авиона и са земље - Регистровани препарат УЛВ формулације на бази активне супстанце „*lambda cihalotrin*“ и то ICON 0,2 и TIBI 24.

Као битан сегмент у реализацији сузбијања комараца истичемо сталну, готово свакодневну комуникацију са грађанима која иде двосмерним током. Све пријаве и примедбе грађана решавање су у најкраћем могућем року.

Поред акција које спроводи град Зрењанин, Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине спроводи биолошки третман ларви комараца, које се примењује на целокупној територији АП Војводине од 2005. године. Акције које спроводи покрајина подразумевају сузбијање комараца у стадијуму ларве, које је ограничено на водене површине и прихватљивији је у смислу заштите животне средине. За овогодишњу акцију мониторинга и биолошког третман ларви комараца, Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине потписао је уговор са извођачем ДОО "МИВА" из Инђије.

Одељење за послове заштите и унапређивања животне средине је имало одличну сарадњу, како са одговорним људима у Покрајинском секретаријату тако и са извођачима на терену.

Закључак са предлогом мера у 2012. години

Имајући у виду, искуства из ове, а и претходних година, везано за проблематику сузбијања комараца, као и горе наведене специфичности - неопходно је у току 2012. године предузети следеће мере и активности:

- Решити проблем великог броја повремених бара и канала који се налазе у непосредној околини Тисе, Бегеја и Тамиша, исушивањем и санирањем, јер представљају једно од највећих станишта за развој комараца.

- У околини Зрењанина налази се велики број канала за одвођење кишне канализације од којих су готово сви зарасли у коров, непроточни су, зазидани и претворени у колекторе великих количина отпада и као такви такође представљају идеална станишта комараца. Зато је неопходно, у сарадњи са надлежним стручним службама Града, што пре приступити чишћењу обала и канала, обезбеђењу проточности воде у њима и спречавању испуштања органског отпада привредних субјеката и приватних лица.

- Приступити решењу проблема недостатка канализационе мреже у великом броју сеоских насеља, где индивидуални стамбени објекти поседују септичке јаме које се, услед неадекватног пражњења и високог нивоа подземних вода након падавина, преливају у канале и тиме стварају идеалне услове великог броја станишта комараца.

- На основу многобројних пријава грађана, као значајна жаришта комараца, такође су евидентиране дивље депоније, нехигијенска насеља и неуређене или делимично уређене зелене површине, где је потребно предузети активности на санирању ових локалитета у сарадњи са надлежним градским службама.

- У периодима обилних падавина, појављују се велике количине подземних вода, које се услед неисправних инсталација задржавају у подрумским просторијама стамбених и других објеката и као такви представљају идеална места за развој

комараца и њихово неконтролисано ширење, те је потребно третманима обухватити и ова станишта док се не реше проблеми инсталација. Такође је неопходно исушивање и чишћење истих у циљу стварања неповољних услова за појаву комараца и других штеточина.

- Имајући у виду све наведене специфичности Зрењанина и повољне услове за развој комараца, за успешну контролу њихове бројности неопходно је успоставити сарадњу са свим градским предузећима, скупштинама станара и грађанима појединачно, у циљу евидентирања свих потенцијалних станишта комараца.

- У периоду од новембра месеца 2011.године, путем свих средстава јавног информисања, започети кампању едукације становништва о неопходности превентивних мера у сузбијању комараца. Циљ кампање је да се најширој јавности објасни да је основа успешног сузбијања комараца стварање неповољних услова за њихов развој и опстанак.

- Почетком 2012.године спровести јавну набавку сузбијања комараца и у сарадњи са стручним кућама, градским предузећима и службама током фебруара месеца, извршити мапирање свих потенцијалних станишта комараца, при чему ларвицидни третман започети крајем марта месеца.

- Неопходно је издвојити већа финансијска средства из буџета града, како би у наредним годинама била много боља ситуација на терену.

- Грађанима је неопходно предочити шта ће Град предузети у циљу смањења бројности комараца на толерантан ниво, а исто тако предочити им шта то грађани морају сами предузети у свом непосредном окружењу и шта могу користити као средства личне заштите против комараца, што се чини свуда у свету. Такође, грађанима је неопходно објаснити да је потпуна елиминација популације комараца немогућа и непотребна.

Закључак је да је регулација бројности комараца врло комплексан проблем који захтева синхронизовану акцију Одељења за послове заштите и унапређивања животне средине и извођача, али и градских Јавних предузећа и служби у сарадњи са самим грађанима и медијима. С'обзиром да је бројност комараца у највећој мери условљена метеоролошким условима, тј. температуром, количином падавина и висином водостаја, може се закључити да током 2011. године није било великих проблема око реализације Уговора, због мале количине падавина, дугог периода високих температура и ниских водостаја, што је условило појаву релативно мале популације комараца. Сузбијање комараца је започето припремним радњама крајем априла и почетком маја, што говори да је за успешност акције ове године био одговоран и правовремено расписан и окончан јавни конкурс за избор понуђача који је окончан већ почетком 2011. године.

Обрадила:

Јелена Фатовић

НАЧЕЛНИК
ОДЕЛЕЊА ЗА ПОСЛОВЕ
ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂИВАЊА
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Мр Дејан Јованов

НАЧЕЛНИК
ГРАДСКЕ УПРАВЕ
Александра Мак Одавић